

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
МОДЕЛІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ
ВІДНОСИН: ВИКЛИКИ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ
АСПЕКТИ»**

**1 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
М. УЖГОРОД**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Ужгородський національний університет
Кафедра фінансів і банківської справи
Департамент фінансів Закарпатської обласної військової адміністрації
Закарпатський регіональний Центр СЕ і ГД НАН України
Львівський торговельно-економічний університет
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Мукачівський державний університет
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

**ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН:
ВИКЛИКИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ**

**Збірник матеріалів
VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(1 грудня 2023 р., м. Ужгород)**

*До 60-річчя заснування економічного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Ужгород - 2023

*Затверджено
Вченою радою економічного факультету
Ужгородського національного університету,
протокол № 6 від 30.11.2023 року*

Редакційна колегія:

Варцаба В. І. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Чубарь О. Г. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Огородник В. О. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Заславська О. І. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Кампо Г. М. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Мінкович В. Т. – ст. викладач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

- Т 65** Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Ужгород, 1 грудня 2023 р.). – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. – 315 с.

Збірник укладено за матеріалами VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти», яка відбулася 1 грудня 2023 р. у ДВНЗ «Ужгородський національний університет», з метою обміну інформацією, досвідом та результатами наукових досліджень з питань модифікації підходів щодо фінансово-кредитного забезпечення розвитку національної та регіональної економіки в реаліях війни та післявоєнного відновлення. Матеріали авторів містять різні точки зору з теоретичних та прикладних засад розвитку фінансової системи держави і регіонів та охоплюють проблемні питання соціально-економічного розвитку України в умовах децентралізації та євроінтеграції, впливу глобальних трансформаційних процесів на фінансову систему країни та функціонування суб'єктів фінансового ринку, модифікації бюджетної та податкової політики в умовах воєнного стану, актуальні аспекти формування зовнішньоекономічної та митної політики держави в реаліях часу, необхідність і перспективи розвитку оціночної діяльності та особливості фінансового менеджменту в період війни та відновлення національної економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакція не завжди поділяє думку та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

Дьордяй Аліна Повернення довоєнних правил оподаткування: фіскалізація доходів суб'єктів господарювання за допомогою РРО	155
Златьсва Валерія Аналіз видаткової частини бюджету курортно-рекреаційних територій	158
Ківшик Олександр Бюджетне фінансування стратегічно важливих підприємств в умовах війни	160
Клочок Олександр Особливості та проблеми оподаткування сфери віртуальних активів в Україні	162
Кулик Вікторія, Соколенко Тетяна Облікова політика бюджетної установи щодо основних засобів	164
Лазар Петро, Траньович Юлія Вплив воєнного стану на бюджети територіальних громад Закарпатської області	166
Моленда Андрій Трансфертне ціноутворення в Україні в період воєнного стану	167
Сембер Степан Вплив бюджетного потенціалу на резильєнтність територіальних громад	169
Семиволос Денис Тенденції бюджетної політики України на сучасному етапі	171
Синиця Марина Методи планування доходів місцевих бюджетів	172
Слободянюк Наталя Вплив податкової політики підприємства на фінансові результати	174
Сочка Катерина Чинники впливу на формування доходів місцевих бюджетів України в умовах військових дій	176

СЕКЦІЯ 4 РОЛЬ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ПЕРІОД ВІЙНИ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ

Poyda-Nosyk Nina, Vacho Robert Financial position of the automotive industry companies in the Transcarpathian region	178
Баранова Олександра Цінова політика підприємства як фактори формування його доходів від реалізації продукції	180
Бірдуc Станіслав, Клим Іван Ефективність відтворення та використання основних засобів на підприємстві	181
Булах Ірина Управління підприємством в умовах післявоєнної відбудови національної економіки	183
Глушко Аліна, Пиріг Яна Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства в системі заходів стабілізації фінансового стану підприємства	184
Грозян Олександра Фактори формування вартості підприємства	186
Далекорей Антон Фактори впливу на фінансові результати діяльності підприємства	188
Данча Ольга Діагностика фінансово-економічного стану підприємства та шляхи його покращення	190
Дворецька Анастасія Управління фінансовими ресурсами санаторно-курортного закладу в умовах війни	191

Проектом плану відновлення України передбачено централізацію функції власника державних стратегічних активів та укрупнення таких активів для підвищення ефективності управління ними. Створення керуючої компанії з управління активами підприємства відповідно до вимог ОЕСР, яка централізуватиме управління активами відповідно до окремих галузей / дивізіонів. Позбавлення міністерств та відомств невласливої їм функції управління бізнесами до кінця 2022 року. Припинення існування організаційно-правової форми «державне підприємство».

Проект відновлення України передбачає впровадження управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки відповідно до керівних принципів ОЕСР щодо корпоративного врядування на підприємствах, акціонером (засновником, учасником) яких є держава. Прийняття змін до законодавства про управління об'єктами державної власності та щодо вдосконалення корпоративного управління юридичних осіб, акціонером (засновником, учасником) яких є держава, які, зокрема, передбачають: надання наглядовим радам повноважень щодо призначення та звільнення керівника підприємства, затвердження фінансових, інвестиційних та стратегічних планів підприємства.

Ці заходи можливо реалізувати за умови якісної трансформації систем управління (менеджменту) більшості вітчизняних підприємств.

Високу результативність забезпечать ті підприємства, де системи менеджменту будуть ґрунтуватися на принципах і концепціях сучасної парадигми менеджменту та будуть враховувати наявні обмеження, зумовлені механізмом державного регулювання. В умовах воєнної кризи головне завдання кожного суб'єкта підприємництва полягає у налагодженні безперервної діяльності підприємства та забезпеченні його стійкого економічного розвитку. Від швидкого реагування та адаптації бізнесу до сучасних викликів залежить майбутнє існування не тільки підприємства, а й всієї національної економіки України.

Список використаних джерел:

1. Данилишин Б. Якими мають бути стратегічні напрями відбудови національної економіки. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/1/691022/>
2. Проект плану заходів з післявоєнного відновлення та розвитку України. URL: <https://dsp.gov.ua/proiekt-planu-zakhodiv-z-pisliavoiennoho-vidnovlennia-ta-rozvytku-ukrainy/>

*Аліна Глушко, к.е.н., доцент
Яна Пиріг, студентка 5 курсу*

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава

УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ТА КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ ЗАХОДІВ СТАБІЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах посилення внутрішніх і зовнішніх викликів та загроз проблема забезпечення стійкості та стабільності функціонування суб'єктів господарювання набуває актуальності. Одним зі складових елементів системи забезпечення фінансової стійкості є збалансованість розмірів дебіторської та кредиторської заборгованості, оптимізація їх розмірів [1]. Тому важливість управління дебіторською та кредиторською заборгованістю є беззаперечною.

Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості є ознакою фінансової стійкості підприємства та ефективності його фінансової діяльності. При цьому на фінансовий стан підприємства впливають розміри балансових залишків дебіторської та кредиторської заборгованості та строк погашення кожної з них. Балансові залишки дебіторської та кредиторської заборгованості мають можливість виступати лише як відправна точка у

вивченні впливу розрахунків з дебіторами та кредиторами на фінансовий стан підприємства. Перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською заборгованістю може вплинути на збільшення коефіцієнта загальної ліквідності. Зазначене може охарактеризувати більш швидке обертання кредиторської заборгованості порівняно з оборотністю дебіторської. У даному випадку заборгованість дебіторів протягом певного часу буде конвертуватися в готівку повільніше, ніж необхідно підприємству для своєчасного погашення заборгованості перед кредиторами. Тому готівка в обігу буде дефіцитом, та призведе до необхідності залучення додаткових джерел фінансування. Залучені кошти можуть бути представлені як прострочена кредиторська заборгованість, так і банківський кредит.

Таким чином, співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості має вплив на фінансовий стан підприємства. Узагальнений взаємозв'язок дебіторської і кредиторської заборгованості з фінансовим станом представлений на рисунку 1.

Рис. 1. Взаємозв'язок дебіторської і кредиторської заборгованості з фінансовим станом підприємства

В умовах війни та інших викликів для підприємств, можуть відбуватися проблеми в розрахунку з дебіторами та кредиторами. Для стабілізації фінансового стану підприємства ефективно управління дебіторською та кредиторською заборгованістю буде актуальним.

Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю розуміється як механізм, який постійно шукає найефективніший зв'язок з економічним середовищем і можливість досягти успіху на ринку шляхом управління фінансовими ресурсами підприємства.

Ефективне управління дебіторською та кредиторською заборгованістю дозволить уникнути таких явищ: виникнення безнадійної заборгованості, підвищення фінансової залежності від кредиторів, виникнення дефіциту грошових коштів через стягнення дебіторської заборгованості, пеня за протерміновані платежі [3].

Результатом здійснення управління заборгованістю має стати: забезпечення безперебійної роботи підприємства; зниження обсягів вільних поточних активів, і витрат на їх фінансування; пришвидшення обороту оборотних активів; максимізація прибутку при збереженні ліквідності; підвищення рівня економічної безпеки підприємства [2].

Таким чином, враховуючи нестійкий стан економіки, одним із завдань забезпечення стабільності фінансового стану та досягнення позитивних результатів для фінансового стану підприємства є здійснення ефективного управління дебіторською та кредиторською заборгованістю. Розробивши чіткий план вдосконалення управління, дасть змогу протидіяти всім факторам та ризикам під час фінансової діяльності, та допоможе адекватно реагувати на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Глушко А. Д. Управління дебіторською заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності підприємства. *Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання*. 2018. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=7&y=2018>
2. Глушко А.Д., Пиріг Я.М. Оптимізація заборгованості підприємства критичної інфраструктури в аспекті зміцнення фінансово-економічної безпеки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2023. № 1 (314). С. 47–54. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-314-1-6>
3. Чорненька О. Б. Управління заборгованістю як фактор забезпечення економічної безпеки підприємства. *Наукові записки*. 2017. № 1(54) С. 170-178. URL: <http://nz.uad.lviv.ua/static/media/1-54/22.pdf>

*Олександра Грозян, студентка 4 курсу
Державного торговельно-економічного університету, м. Київ
Науковий керівник: Ірина Ганечко, к.е.н., доцент*

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Бізнес є основою розвитку економіки, тому створення умов ведення бізнесу, започаткування нових компаній важливо для забезпечення соціально-економічних потреб держави. Проблема реалізації прав власника бізнесу пов'язана із питанням вартості цієї власності.

У динамічному середовищі сучасного бізнесу розуміння багатогранної природи формування вартості підприємства є першочерговим як для стейкхолдерів, так і для інвесторів та стратегів [3]. Оскільки підприємства прагнуть до конкурентоспроможності та довголіття в глобальній економіці, що постійно розвивається, виявлення та всебічний аналіз цих факторів стає необхідним для прийняття обґрунтованих рішень, стратегічного планування та оптимізації вартості [2, 4].

В епоху стрімкого технологічного прогресу, змін у поведінці споживачів та геополітичної невизначеності здатність розшифрувати та реагувати на основні детермінанти вартості підприємства є критично важливою для виживання та успіху компанії [2]. Вартість підприємства є складною та многогранною концепцією, що відображає сукупність ресурсів, які були витрачені на його створення та функціонування. Процес формування вартості включає ряд факторів, які взаємодіють та визначають загальну вартість підприємства.

Розуміння цих факторів є не просто академічним прагненням, а прагматичною необхідністю. Інвестори прагнуть приймати обґрунтовані рішення, керівники - спрямовувати свої організації до сталого зростання [5], а політики - створювати середовище, сприятливе для процвітання бізнесу [6].

Ці фактори можна розділити на внутрішні та зовнішні, а також на короткострокові та довгострокові.

Внутрішні фактори:

1. Людський капітал: Одним з ключових внутрішніх факторів формування вартості є якість та кількість людського капіталу на підприємстві. Кваліфікований та мотивований персонал може значно підвищити ефективність виробництва та призвести до високої якості продукції.

2. Технічне оснащення: Рівень технічного оснащення підприємства також має величезний вплив на його вартість. Використання сучасних технологій та обладнання дозволяє підприємствам оптимізувати виробничі процеси та знижувати витрати [4].